

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **H. D.**, zast. Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou se sídlem Jaselská 197/14, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2025, č. j. 33 Az 36/2024-37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Evě Kantoříkové, advokátce, **se přiznává** za řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 5 070 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně pochází z Arménské republiky a v České republice požádala o mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný ji žalobkyni neudělil v žádné formě (podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu) rozhodnutím ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-106/ZA-ZA11-ZA19-2024. Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí bránila žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. K žalobním námitkám konstatoval, že žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Krajský soud dále uzavřel, že starší osoby netvoří samostatnou sociální skupinu a že žalobkyně nenaplnila důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu na základě příslušnosti k takové sociální skupině a na základě násilného jednání své dcery. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje ani podmínky pro udělení národního humanitárního azylu a rozhodnutí žalovaného nevybočilo z obvyklého chápání tohoto institutu ani z dosavadní správní praxe. Nakonec krajský soud shledal zákonnými i závěry žalovaného ohledně neudělení doplňkové ochrany, neboť žalobkyně má reálné možnosti, jak svoji situaci v zemi původu řešit, a nehrozí jí tam skutečná a bezprostřední vážná újma.

[2] Žalobkyně (stěžovatelka) rozsudek krajského soudu napadla kasační stížností. V ní uvádí, že krajský soud se dopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky. Měl správně rozhodnutí zrušit, neboť si žalovaný neobstaral dostatek relevantních a aktuálních informací o zemi původu. Rozhodnutí krajského soudu je ve své části též nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Nedostatečně krajský soud posoudil námitku směřující vůči neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Soud i žalovaný se omezili na formalistické konstatování, že žalobkyni nehrozí žádné nebezpečí, aniž by řádně vyhodnotili její vysoký věk, sociální zranitelnost, závislost na okolí a absenci reálné ochrany ze strany arménských orgánů proti domácímu násilí ze strany dcery.

[3] Žalovaný ve vyjádření odkázal na obsah správního spisu, odůvodnění jeho rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Stěžovatelce poskytl prostor k prezentaci důvodů, pro které žádala o mezinárodní ochranu, provedl s ní i doplňující pohovor. Tvrzení stěžovatelky nebagatelizoval, zabýval se jimi a shromáždil k nim dostatečné podklady. Nepominul ani situaci v zemi původu ve sféře pomoci obětem domácího násilí. Žalovaný také dostatečně popsal, proč v případě stěžovatelky neshledal okolnosti hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Krajský soud pak jeho postup aproboval, přičemž reflektoval žalobní argumentaci a zabýval se jí v dostatečném rozsahu.

[4] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve přijatelností kasační stížnosti (v dané věci rozhodoval u krajského soudu samosoudce). Pokud kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je třeba ji odmítnout pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pro věcný přezkum by bylo nutné, aby řešená právní otázka měla přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28).

[5] Žádná z těchto podmínek zde splněná není a kasační stížnost je nepřijatelná.

[6] Argumentace stěžovatelky svým obsahem předně míří na nedostatky odůvodnění napadeného rozsudku. Judikatura již podrobně vymezila kritéria nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatečné zdůvodnění. Za nepřezkoumatelný bude považován rozsudek, ze kterého není patrné, jaký skutkový stav vzal orgán rozhodující ve věci za rozhodný, jakým způsobem postupoval při utváření právního závěru a proč považuje argumentaci účastníka řízení za nesprávnou (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, či ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, obdobně též nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06). V projednávané věci však krajský soud vzal v potaz všechny relevantní skutečnosti a argumenty, dostatečně se s nimi vypořádal a své závěry v souladu s odkazovanou judikaturou řádně zdůvodnil. V tomto směru tedy kasační stížnost nemůže být přijatelná.

[7] I u další argumentace stěžovatelky vztahující se k nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu nezbyvá než odkázat na konstantní judikaturu kasačního soudu. Z rozsudku ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40, vyplývá, že důkazní břemeno je

pokračování

rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Zatímco žadatel je povinen prokázat jím tvrzené skutečnosti, žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. Správní orgán si přitom musí obstarat informace o zemi původu žadatele, které jsou: (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, (4) dohledatelné (srov. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, a ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, bod 16, dále usnesení ze dne 1. 4. 2020, č. j. 1 Azs 501/2020-31, bod 8, či ze dne 31. 3. 2021, č. j. 1 Azs 400/2020-33, bod 9). Co se pak týče humanitárního azylu, není na něj právní nárok. Ustanovení § 14 zákona o azylu spojuje neurčitý právní pojem *případ hodný zvláštního zřetele* se správním uvážením při jeho udělení (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS; nebo ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS). Správní soudy pak u výkladu *případů hodného zvláštního zřetele* (neurčitého právního pojmu) provádí plný soudní přezkum a u následného správního uvážení pouze kontrolují to, zda žalovaný nepřekročil jeho meze či zda jej nezneužil (usnesení NSS ze dne 14. 3. 2024, č. j. 5 Azs 141/2023-30, bod 24). V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, pak Nejvyšší správní soud k důvodům udělení humanitárního azylu uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně 'nehumánní' azyl neposkytnout [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Důvodem pro udělení humanitárního azylu tedy není ani vyšší věk žadatele, jeho zhoršený zdravotní stav, socioekonomická situace či domácí násilí v rodině (viz např. usnesení NSS ze dne 25. 1. 2024, č. j. 5 Azs 257/2023-50, ze dne 31. 10. 2024, č. j. 1 Azs 236/2024-28, ze dne 19. 2. 2020, č. j. 2 Azs 346/2019-31, nebo rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2020, č. j. 4 Azs 74/2020-37).

[8] Stěžovatelka specifikovala, že žalovaný i krajský soud nedostatečně vyhodnotili její vysoký věk, nedostatek zázemí v zemi původu, domácí násilí vůči stěžovatelce ze strany dcery a reálnou nemožnost řešení této situace. Krajský soud v napadeném rozsudku shrnul relevantní skutkové okolnosti a konstatoval, že žalovaný ve správním řízení opatřil dostatečné podklady vztahující se k situaci v zemi původu a k situaci stěžovatelky, a provedl se stěžovatelkou doplňující pohovor. Neshledal žádná pochybení při zjišťování skutkového stavu a považoval napadené rozhodnutí žalovaného za přezkoumatelné a srozumitelné. Dále krajský soud uvedl, že mezinárodní ochrana není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů v domovském státě, ani prostředkem k legalizaci pobytu v ČR (bod 21 napadeného rozsudku). Co se konkrétně týče národního humanitárního azylu, krajský soud s poukazem na judikaturu NSS konstatoval, že na něj není právní nárok, podléhá správnímu uvážení, a soud jej přezkoumává pouze v tom směru, jestli správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem. Krajský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného

ve vztahu k národnímu humanitárnímu azylu a neshledal, že by se úvahy žalovaného vymykaly obvyklému chápání tohoto institutu či dosavadní správní praxi. Žalovaný se podle názoru krajského soudu zabýval všemi podstatnými okolnostmi azylového příběhu se zvláštním důrazem na aktuální zdravotní stav stěžovatelky a její zázemí ve vlasti (bod 32 napadeného rozsudku). Žalovaný podle krajského soudu vysvětlil, proč situaci stěžovatelky nepovažuje za natolik výjimečnou, že by bylo nutné stěžovatelce udělit humanitární azyl.

[9] V soudním přezkumu tedy krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný řádně a na základě dostatečných podkladů zdůvodnil své rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu stěžovatelce. Je nutné zdůraznit, že stěžovatelka uvedla v žalobě námitky vztahující se k neudělení národního humanitárního azylu pouze obecně. Reakce krajského soudu na tyto žalobní námitky proto podrobně a jednotlivě nezohlednila všechny aspekty následně uvedené v kasační stížnosti. V návaznosti na podanou žalobu však byla zcela dostatečná. Zdravotním stavem stěžovatelky i její situací v zemi původu se tedy žalovaný, potažmo krajský soud, dostatečně zabývali, a vzali do úvahy i rodinné vazby stěžovatelky na území ČR i v zemi původu. Situace stěžovatelky byla také dostatečně konfrontována s informacemi o zemi původu, které byly žalovaným obstarány v souladu s výše uvedenými judikatorními závěry. Ani v tomto směru tedy nic nesvědčí pochybení krajského soudu vedoucímu k přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] Krajský soud proto vystavěl svůj rozsudek v souladu se zákonem, na závěrech výše citované ustálené judikatury, kterou následoval a nijak z jejích mezí nevybočil. Nejvyšší správní soud neshledal potřebu se od těchto závěrů nyní odchýlit.

[11] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[12] K nákladům řízení soud uvádí, že odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost je na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti druhem zjednodušeného věcného přezkumu rozhodnutí krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatelka v řízení úspěch neměla a nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[13] Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovatelce pro řízení o kasační stížnosti zástupkyni Mgr. Evu Kantoříkovou, advokátku. Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. hradí odměnu za zastupování a hotové výdaje ustanoveného advokáta stát. Ustanovená zástupkyně učinila v řízení jeden úkon právní služby, a to převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025. Za úkon právní služby zástupkyni stěžovatele náleží mimosmluvní odměna v celkové výši 4 620 Kč podle § 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále zástupkyni stěžovatelky náleží paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč. Zástupkyně stěžovatelky není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem tedy zástupkyni stěžovatelky náleží částka 5 070 Kč.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu